

CZYM JEST DYSFUNKCJA INTEGRACJI SENSORYCZNEJ U DZIECI ?

Działania podstawowych zmysłów człowieka (wzrok, słuch smak, dotyk-czucie, węch, ruch) są ze sobą powiązane. W trakcie rozwoju w obrębie mózgu tworzą się pomiędzy nimi połączenia. To wzajemne na siebie oddziaływanie i współpraca różnych zmysłów jest bardzo złożone i potrzebne by prawidłowo odbierać rzeczywistość i odpowiednio na nią reagować. Ten proces celowej organizacji zmysłów pod kontrolą mózgu nosi nazwę integracji sensorycznej.

Definicja tych dysfunkcji według Jean Ayres brzmi następująco: „Integracja sensoryczna to możliwość rejestrowania informacji ze świata zewnętrznego przez narządy zmysłów, ich przetwarzanie w ośrodkowym układzie nerwowym i wykorzystanie do celowego działania”.

Nieprawidłowe funkcjonowanie układu nerwowego w zakresie regulowania i przetwarzania bodźców często występuje przy braku uszkodzeń narządów zmysłu (niedosłuch, krótkowzroczność). Dysfunkcje integracji sensorycznych dotyczą następujących zmysłów : dotykowych, czuciowych, smakowych, węchowych, wzrokowych, słuchowych, przedsionkowych znajdujących się w uchu wewnętrznym –odpowiadających za ruchy gałek ocznych, ruchy głowy, koordynacja ruchów docelowych całego ciała i równowaga w przestrzeni i kierunkach. Do najczęściej spotykanych objawów zaburzeń sensorycznych zaliczamy:

- # Obniżoną, lub wzmoczoną wrażliwość na bodźce.
- #Niewłaściwa koncentracja uwagi w różnych sytuacjach
- #Obniżony poziom koordynacji ruchowej mięśni i stawów.
- #Opóźniony rozwój wymowy.
- #Nieprawidłowy poziom aktywności ruchowej.
- #Trudności zachowania w otoczeniu.

Istnieją 3 główne typy zaburzeń w przetwarzaniu bodźców:

1).Zaburzenia modulacji sensorycznej- nieprawidłowe reagowanie na bodźce takie jak światło, temperaturę na dotyk. Na przykład reakcja obronna na dotyk.

2).Nadwrażliwość sensoryczna-za szybkie, lub za powolne reagowanie na bodźce z ciała i z otoczenia ,na przykład trudności przy zmianie pozycji ciała, utrzymywanie głowy w pozycji pionowej- podtrzymywanie rękoma, kładzenie się na podłogę w trakcie siedzenia, słaba podatność na zmiany aktywności na przykład : dziecko bawi się- ale nie reaguje na sprzątanie po sobie zabawek.

3).Podreaktywność sensoryczna- brak właściwej reakcji na bodźce środowiska, nie docierają one w czasie jak do innych dzieci, powstaje niechęć działania, unikanie, wycofywanie się z aktywności. Występują też przejawy trudności w wyszukiwaniu różnic i podobieństw w działaniu i na obrazkach.

Występuje często poszukiwanie wrażeń sensorycznych : niezwykła tęsknota- płacz, poszukiwanie intensywnych przeżyć na przykład: niebezpieczne zabawy, przepychanie, zwracanie na siebie uwagi.

PRZYKŁADY ZACHOWAŃ OBSERWOWANYCH W PRZEDSZKOLU:

- #Dziecko często rozdrażnione, płaczliwe, ma kłopoty z zaśnięciem.
- #Ma trudności z samodzielnym piciem żuciem połykaniem pokarmu(spożywa papkowane pokarmy).
- #Źle znosi wykonywane przy nim zabiegi higieniczne(czesanie, smarowanie kremem, obcinanie paznokci).
- #Czynności samoobsługowe wykonuje nieprecyzyjnie.
- #Ma kłopoty z samoobsługą: jedzenie, ubieranie, mycie.
- #Ma słabą równowagę ciała(potyka się upada często tworzą się siniaki, guzy).
- #W trakcie dłuższego siedzenia ma trudności z pionizacją głowy- (podpiera się rękoma).
- #Ma trudności z siedzeniem i staniem w miejscu.
- #Przejawia nie zrównoważeni emocjonalne- złość, wymuszanie, płacz, obraża się.
- #Ma trudności w uczeniu się nowych rzeczy.
- #Nieumyślnie wpada na inne dzieci.
- #Trzyma przybory do pisania ,jedzenia niewłaściwie.
- #Uwielbia być ciągle w ruchu.
- #Przejawia lęk przed wysokością-drabinka, wysokie schody.
- #Czuje się zagubione w nowym miejscu.
- #Starsze dziecko w przedszkolu myli schemat ciała,.
- #Często też zdarza się brak dominacji stronnej kończyn.
- #Sprawia wrażenie osłabionego, często się męczy.
- #Ma problemy z wycinaniem nożyczkami.
- # w nauce czytani i pisania myli litery i pisze je zniekształcone, odwrócone.
- # Czasem nie lubi, boi się huśtawki, lub tylko ją toleruje nagminnie w zabawach w ogrodzie.

Nie ma leków na te zaburzenia. Ale takie dziecko należy objąć w wieku przedszkolnym szczególnym wsparciem specjalistów (terapeuta sensoryczny, logopeda, psycholog).

JAK WSPIERAĆ TAKIE DZIECKO?

Stworzyć bezpieczne warunki materialne:

- *Wrażliwe słuchowo- posadzić z dala od źródła dźwięku.
- *Wrażliwe wzrokowo- w oddali od okna, od nadmiernego oświetlenia.
- *Zorganizować mu kącik sensoryczny z gniotkami, z woreczkami, z piłeczkami-jeżyki.
- * Organizować lepienie z plasteliny, modeliny, ciasta itp...
- *Ubierać dziecko w luźne ubranie –miękkie, najlepiej bezszwowe.
- *Organizować zabawy z kocem, bujanie na koniku, zabawy z poduszkami.
- * **Nasze przedszkole organizuje szkolenie z terapeutą dla nauczycieli w tymże zakresie.**

Opracowała:

Teresa Barska na podstawie podstawowej literatury z Internetu.

